

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Et opsving med høj beskæftigelse

COM(2012) 173 final

(2013/C 11/14)

Ordfører: **Gabriele BISCHOFF**

Kommissionen besluttede den 18. april 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

"Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – Et opsving med høj beskæftigelse"

COM(2012) 173 endelig.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab, der vedtog sin udtalelse den 23. oktober 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 484. plenarforsamling den 14.-15. november (mødet den 15. november) følgende udtalelse med 204 stemmer for, 2 imod og 2 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Europa har endnu ikke formået at overvinde krisen. Den splittelse, der præger kontinentet, bliver derfor stadig mere udtalt. Mange kriseramte lande oplever en dramatisk stigning i arbejdsløsheden, hvilket især rammer de unge. Den europæiske beskæftigelsespolitik skal gøre en større indsats for at hjælpe medlemsstaterne med at løse problemerne. Denne politik bør i højere grad end hidtil betragtes som en del af løsningen, så vi ved fælles hjælp kan finde et solidarisk svar på krisen og stabilisere Europa.

1.2 Efter EØSU's mening er det derfor afgørende, at beskæftigelsespolitikken understøtter udbygningen af den europæiske infrastruktur og den kvalitative vækst. Der er et enormt behov for investeringer, som kan skabe beskæftigelse. Derfor skal man arbejde på højtryk for at mobilisere både private og offentlige investeringer samt at gennemføre reformer.

1.3 Gennem en solidarisk og effektiv beskæftigelsespolitik kan det europæiske arbejdsmarked tage konkret form og genvinde sin troværdighed. Et væsentligt led i denne udvikling er bl.a. en hurtig iværksættelse og en forpligtende udformning af ungdomsgarantien. I nogle kriseramte lande er der desuden interesse for at indføre vekseluddannelsesordninger. Kommissionen bør støtte dette, muliggøre hurtige startfinansieringer og starte en udveksling af god praksis. Lykkes det ikke at give de unge et perspektiv – især i de lande, der er hårdest ramt af krisen – risikerer vi at få en "tabt generation" og dermed en tikkende social og politisk bombe. EØSU går ind for solidariske løsninger svarende til globaliseringsfonden.

1.4 En tilsvarende udformning af ungdomsgarantien er et vigtigt første skridt på vejen, men det er også tvingende nødvendigt at tage hånd om de eksisterende strukturelle problemer.

Målet om at skabe et stort antal arbejdspladser afhænger af

— udbuddet af arbejde, hvor det gælder om at udnytte de langtidsløst arbejdsstyrkes potentiale via inklusive arbejdsmarkeder

— efterspørgslen efter arbejde, hvilket frem for alt opstår i arbejdsintensive sektorer i vækst, f.eks. ældresektoren.

1.5 Beskæftigelsespolitikken kan ikke rette op på makroøkonomiske politiske fejl, men den kan yde et vigtigt bidrag til at øge konkurrenceevnen i det videnbaserede samfund ved at styrke innovationsevnen og skabe bedre balance mellem udbuddet af og efterspørgslen efter kvalifikationer. Desuden skal de europæiske virksomheder, navnlig SMV'erne, have bedre adgang til risikovillig kapital, og unødvendigt bureaukrati skal fjernes.

1.6 Principielt skal arbejdsmarkedets parters særlige rolle i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsespolitikken tilgodeses og styrkes inden for rammerne af den nye styringsstruktur.

2. Europæisk beskæftigelsespolitik i krisens tegn

2.1 Den 18. april 2012 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse om "Et opsving med høj beskæftigelse" med ni medfølgende dokumenter. Meddelelsen indeholder forslag om støtteforanstaltninger til jobskabelse, arbejdsmarkedsreformer og bedre styring på EU-plan.

2.2 Kommissionens opfordring om at skabe et "opsving med høj beskæftigelse" kommer på et tidspunkt, hvor de mange kriser (finanskrisen, den økonomiske krise, den sociale krise, eurokrisen, gældskrisen og tillidskrisen) har skabt et massivt tab af arbejdspladser i mange lande. Det gør hverdagen besværlig for mange mennesker, fordi de mister deres arbejde, fordi de ikke kan få et nyt job, eller fordi de er nødt til at leve med lavere lønninger og ringere – eller slet ingen – sociale ydelser.

2.3 Udvalget bifalder derfor, at Kommissionen tematiserer de beskæftigelsespolitiske konsekvenser af krisen og kræver et opsving med høj beskæftigelse. Det er på høje tid. Konsekvenserne af krisen er nemlig ved at blive akutte – bl.a. fordi regeringerne i næsten alle EU-lande som led i gennemførelsen af de nye regler for økonomisk styring i euroområdet forsøger at reducere de offentlige underskud gennem til dels omfattende besparelser i de offentlige udgifter, der fokuserer på nedskæringer i de sociale udgifter og offentlige tjenester. En sådan politik indsnævrer dog beskæftigelsesmulighederne, ikke mindst for de grupper, som i forvejen er dårligt stillede⁽¹⁾. Nedskæringerne rammer i første omgang de personer hårdest, som er afhængige af offentlige overførselsindkomster, herunder personer med usikre ansættelsesforhold samt andre udsatte grupper på arbejdsmarkedet. Derfor skal man opretholde og styrke de solidariske sociale sikringssystemers stabiliserende funktion, så de ikke mister deres effektivitet og bæredygtighed, netop med henblik på de hårdest ramte og mest udsatte grupper på arbejdsmarkedet.

2.4 EØSU krævede på et tidligt tidspunkt, at der skulle gøres en særlig indsats for at imødegå den drastisk stigende arbejdsløshed og undgå et "business as usual"-scenarie. Arbejdsmarkedspolitikken kan og skal understøtte jobskabelsesprocessen. Forudsætningen for dette er en stabil økonomi. Udvalget bifaldt genopretningsplanen, som blev vedtaget i 2008, men kritiserede, at den ikke var omfattende nok⁽²⁾.

2.5 De aktuelle tal for arbejdsmarkedet er alarmerende, den negative udvikling på arbejdsmarkedet i de kriseramte lande fortsætter. Arbejdsløsheden i Europa ligger på 10,5 % (11,4 % i euroområdet), hvilket slår alle rekorder. Ledigheden er stigende i to tredjedele af medlemsstaterne og er vokset særlig markant i Spanien (25,1 %), Portugal (15,9 %) og Grækenland (24,2 %) ⁽³⁾. 25,46 millioner europæere står uden job. Særligt problematisk er det, at langtidsledigheden også er steget, hvilket er en

tendens, der åbenbart bliver stadig mere fremtrædende. Over 40 % af alle arbejdsløse har allerede stået uden job i over et år ⁽⁴⁾. Det giver især anledning til bekymring, at ungdomsarbejdsløsheden i EU fortsat er meget høj, nemlig over 22 %. Også her er der store forskelle mellem medlemsstaterne imellem. I Spanien og Grækenland ligger ungdomsarbejdsløsheden på over 50 %, i andre medlemsstater (Portugal, Slovakiet, Bulgarien, Italien og Irland) er den omkring 30 %. Kun tre medlemsstater (Østrig, Tyskland og Holland) har færre end 10 % arbejdsløse unge ⁽⁵⁾.

2.6 Vækst- og beskæftigelsespolitikkerne kan ikke betragtes uafhængigt af hinanden. Derfor har EØSU flere gange efterlyst en europæisk genopretningsplan med omfattende arbejdsmarkedspolitiske følger virkninger i størrelsesordenen 2 % af BNP. Man bør fremme oprettelse af virksomheder og iværksættertankegang i hele samfundet, ikke kun i uddannelsessystemerne og videreuddannelsesordningerne. Ved siden af yderligere nationale investeringer, der bør koordineres for at øge den beskæftigelsespolitiske gennemslagskraft, skal man indkredse europæiske investeringsprojekter. Med vækst- og beskæftigelsespagten, som blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde den 28.-29. juni 2012, tog man de første skridt i denne retning. Nu skal der indholdes bag ordene for at skabe det stærkt tiltrængte spillerum for bæredygtig vækst og beskæftigelse i hele Europa. Man skal lægge særlig vægt på at sikre overgangene på arbejdsmarkedet, navnlig i forbindelse med omstruktureringer.

3. Rammebetingelser for den europæiske beskæftigelsespolitik

3.1 Udvalget er derfor enig med Kommissionen i, at væksten i beskæftigelsen i høj grad afhænger af, om det lykkes EU at skabe økonomisk vækst gennem sin politik på områderne makroøkonomi, industri og innovation og supplere dette med en beskæftigelsespolitik, der sigter mod at skabe et opsving med høj beskæftigelse. EØSU er bange for, at mange af de positive forslag i beskæftigelsespakken ikke kan gennemføres, hvis de økonomiske stramninger fortsætter. Desuden er EØSU bekymret for, at de foreslåede foranstaltninger alene ikke er nok til at nå målsætningerne i EU's beskæftigelsesstrategi. Udvalget efterlyste allerede i februar 2012 en social investeringspagt for på lang sigt at overvinde kriserne og investere i fremtiden ⁽⁶⁾. I den forbindelse påskønner EØSU, at Kommissionen i sin beskæftigelsespakke minder om, at EU i henhold til artikel 3 i traktaten er forpligtet til målsætningerne fuld beskæftigelse og social samhørighed.

4. Forslag om en styrket europæisk beskæftigelsesstrategi

4.1 Nye perspektiver for de unge

4.1.1 I rapporten "Global Employment Trends for Youth 2012" fra maj 2012 advarer ILO om risikoen for, at der opstår en "tabt generation". Derfor anbefales det, at regeringerne giver højeste prioritet til en aktiv arbejdsmarkeds- og

⁽¹⁾ EUT C 143/23 af 22.5.2012, s. 23.

⁽²⁾ EUT C 306/70 af 16.12.2009, s. 70.

⁽³⁾ Jf. Eurostat pressemeddelelse 138/2012, 1.10.2012.

⁽⁴⁾ Eurostat pressemeddelelse 138/2012, 1.10.2012.

⁽⁵⁾ SWD(2012) 90 final, s. 10f.

⁽⁶⁾ Jf. fodnote 2.

beskæftigelsespolitik for unge. På den baggrund bifalder EØSU planerne om at omsætte ungdomsgarantien til praksis. De resterende ESF-midler vil imidlertid ikke være nok til at dække omkostningerne herved. Derfor foreslår EØSU, at der i en overgangsperiode ydes støtte til de lande, der er hårdest ramt, fordi disse typisk står og mangler finansielle ressourcer til den nødvendige aktive beskæftigelsespolitik, især hvad angår den forpligtende gennemførelse af ungdomsgarantien. Hvis omkostningerne ikke kan dækkes af ESF-midler alene, skal der flere europæiske midler til (en ungdomssolidaritetsfond) for at sikre finansieringen. Hvis det kunne lade sig gøre at skaffe milliarder til bankerne, så må det også være muligt at tilvejebringe midler til dette, f.eks. ved at indføre en afgift på finansielle transaktioner – noget, som udvalget længe har slået til lyd for.

4.1.2 Eurofound har analyseret fordelene og ulemperne ved ungdomsgarantier (7). De er et vigtigt redskab, der kan bruges på kort sigt for at forebygge udstødelse af unge. Til gengæld er de knapt så effektive, når det gælder særlige – bl.a. vanskeligt tilgængelige – målgrupper. De løser heller ikke strukturelle problemer som manglende skole- eller erhvervsuddannelses-systemer.

4.1.3 Selve interventionstidspunktet har desuden afgørende betydning. EØSU mener, at det er for sent at gribe ind efter tre måneder. Ungdomsgarantien bør træde i kraft så hurtigt som muligt, dvs. i det øjeblik, de unge melder sig arbejdsløse. En mislykket overgang skader nemlig den nationale økonomi og efterlader ar, som aldrig forsvinder. Udvalget anbefaler, at ungdomsgarantierne også omfatter unge voksne i alderen 25-29 år. Der skal skabes konkrete foranstaltninger til det formål inden for rammerne af de nationale reformplaner. I den forbindelse vil det i mange lande være nødvendigt at udbygge den specifikke støtte, som de offentlige arbejdsformidlinger yder, og lægge særlig vægt på ugunstigt stillede grupper.

4.1.4 Kløften mellem arbejdsmarkedets behov, uddannelse og de unges forventninger skal mindskes. Det kan bl.a. gøres ved at indføre incitamenter og støtte til udviklingen af lærlingeordninger af høj kvalitet. Udvalget lægger vægt på, at arbejdsmarkedets parter i medlemsstaterne deltager aktivt i udformningen af disse ordninger. EØSU efterlyser bedre udveksling af erfaringer og ESF-støtte til lærlingeordningerne. Man skal fremme udveksling af god praksis, startfinansieringer og udvikling af en kvalitetsramme for vekseluddannelse. Indførelsen af det foreslåede kvalitetscharter for praktikophold bør ledsages af tilskyndelsesforanstaltninger.

4.2 Bedre kvalifikationer øger konkurrenceevnen og giver nye perspektiver

4.2.1 Der skal skabes en harmonisk balance mellem grundlæggende, faglige og akademiske kvalifikationer. En bæredygtig, positiv beskæftigelsesudvikling kan ikke udelukkende bygge på akademiske kvalifikationer på tertiært niveau. Det er ikke nok at tilegne sig højere formelle kvalifikationer – man skal også

udvikle kognitive og universelle færdigheder. Fremover vil der blive endnu større efterspørgsel efter tværfaglige færdigheder og kommunikationsevner. EØSU støtter bestræbelserne på at sikre bedre anerkendelse af kvalifikationer gennem godkendelse af færdigheder, der er samlet uden for det formelle uddannelses-system, navnlig set i lyset af det nye forslag til Rådets henstilling om validering af ikke-formel og uformel læring (8). Man skal styrke gennemførelsen af den europæiske referenceramme for kvalifikationer på nationalt niveau.

4.3 Kvaliteten af udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet

4.3.1 Udvalget påskønner, at Kommissionen ikke udelukkende fokuserer på udbudssiden, men også i højere grad på efterspørgselsiden på arbejdsmarkedet. Europas virksomheder spiller en afgørende rolle, når det gælder om at overvinde krisen på arbejdsmarkedet. Især små og mellemstore virksomheder (SMV'er) har skabt mange arbejdspladser i de seneste år. Derfor skal SMV'erne have bedre adgang til kapital, og startomkostningerne skal reduceres med 25 %. Man arbejder på at mindske den administrative byrde for virksomheder. Ifølge Kommissionen vil dette kunne få stor betydning for EU's økonomi: BNP vil stige med ca. 1,5 % eller omkring 150 mia. EUR, uden at det samtidig går ud over beskyttelsen af arbejdstagere. Også de sociale virksomheder og civilsamfundets organisationer kan bidrage til øget beskæftigelse, hvilket EØSU flere gange har påpeget i bl.a. sine udtalelser (9). Desuden gjorde man for nylig i en initiativudtalelse fra CCMI opmærksom på (10), at kooperativer – navnlig arbejdstagerkooperativer – er med til at sikre flere arbejdspladser, også i krisetider, fordi de reducerer fortjenesten for at beskytte arbejdspladserne.

4.3.2 Bæredygtig konkurrenceevne i en videnbaseret økonomi kræver tilsvarende investeringer i arbejdstagernes kvalifikationer. Løntilskud og arbejdsbetingede ydelser til bestemte målgrupper (f.eks. langtidsløse) kan også være fornuftige foranstaltninger til stimulering af efterspørgslen.

4.3.3 EØSU bifalder forslaget om at oprette "overgangsforvaltningsorganer". Set i lyset af det stigende antal langtidsløse kan dette dog ikke begrænses til udbuddet af formidlingstjenester. Der er brug for et omfattende udbud af tjenester for at fjerne hindringerne for formidling og sikre en hurtig (gen-)integration på arbejdsmarkedet, netop også på lokalt plan, f.eks. gennem uddannelses- og videreuddannelsesstilbud. Strategien om "aktiv integration", som Kommissionen fremlagde i oktober 2008 (11) har, foruden at sikre indkomsten og fremme rummelige arbejdsmarkeder, også til formål at skabe adgang til tjenester, som gør det muligt at give kvalitativt tilpasset individuel vejledning for at matche den enkeltes interesser og færdigheder med jobbet. Med tanke på en arbejdsmarkedsstrategi, der tager hensyn til den enkelte, er det derfor nødvendigt at sammenkoble de nævnte tjenester og skabe et integreret tjenestuebud, hvilket bør støttes gennem styrkelse af partnerskabsprincippet inden for rammerne af bl.a. ESF.

(8) COM(2012) 485 endelig.

(9) EUT C 229/44 af 31.7.2012, s. 44.

(10) EUT C 191/24 af 29.6.2012, s. 24.

(11) C(2008) 5737: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:307:0011:0014:DA:PDF>.

(7) Eurofound "Youth Guaranties: Experiences from Finland and Sweden", 2012.

4.3.4 Den fortsatte kriserelaterede stagnation i efterspørgslen efter arbejdskraft fører til en stigning i langtidsledigheden, hvilket resulterer i alvorlige vanskeligheder for integration på arbejdsmarkedet og dermed øget fattigdom på grund af tab af kontakt til arbejdsmarkedet. EØSU anbefaler, at medlemsstaterne lægger særlig vægt på at oprette et inklusivt overgangsarbejdsmarked, hvor der ved hjælp af offentlige midler oprettes et passende antal relevante ansættelser til at sikre, at de langtidsledige bevarer deres arbejdsvaner og forbedrer deres færdigheder og viden. Dette vil forebygge øget fattigdom blandt erhvervsaktive og sikre en blød overgang til det åbne arbejdsmarked, når krisen er overstået.

4.3.5 Udbygningen af et europæisk arbejdsmarked vil også fremover være det langsigtede mål. EØSU bifalder forslagene om at fjerne hindringerne for arbejdskraftens frie bevægelighed. Man skal generelt forbedre rammebetingelserne for en fair mobilitet⁽¹²⁾. Mobilitet bør dog ikke føre til, at nogle regioner affolkes. I stedet bør man iværksætte princippet om solidarisk risikodeling og hjælpe de fattigere regioner med at komme på fode igen.

4.4 Flexibilitet og tryghed

4.4.1 EØSU har udtalt sig om flexicitystrategien ved flere lejligheder. Udvalget glæder sig over, at erfaringerne med krisen har medført, at "flexicitystrategien" er blevet udvidet. Hidtil har debatten om flexicity ikke haft tilstrækkeligt fokus på større intern flexibilitet. Tidsbegrænsede ansættelser og deltidsbeskæftigelse kan på kort sigt muliggøre overgange og kan i nogle situationer være nødvendige for at give særligt dårligt stillede grupper lettere adgang til arbejdsmarkedet. Den deraf følgende jobusikkerhed må dog kun være midlertidig, og den skal ledsages af foranstaltninger til social sikring. EØSU modsætter sig de forslag om en "standardiseret arbejdskontrakt", som nævnes indirekte i meddelelsen. I stedet anbefaler udvalget, at man går hårdere til værks mod usikre ansættelsesforhold og fremsætter forslag til, hvordan man igen kan opnå en normalisering af ansættelsesforholdene.

4.5 Fremme af efterspørgslen og en mere retfærdig fordeling

4.5.1 Set fra et makroøkonomisk synspunkt skal man finde en balance mellem en passende udvikling i efterspørgslen og bevarelse af den prismæssige konkurrenceevne⁽¹³⁾. Disse emner bliver allerede diskuteret inden for rammerne af den makroøkonomiske dialog, både på teknisk og politisk niveau. Dette skal, som Kommissionen også påpeger på s. 25, altid foregå med støtte til og fuld respekt for arbejdsmarkedsparternes uafhængighed og under nøje overholdelse af art. 153, stk. 5, i TEUF. EØSU afviser forslaget om at oprette en ny trepartsmechanisme for lønspørgsmål i EU. I stedet anbefaler udvalget, at man reformerer og efter behov styrker de eksisterende strukturer – den sociale trepartsmechanisme samt udvalget for makroøkonomisk og social dialog – for at sikre en effektiv og afbalanceret inddragelse af arbejdsmarkedets parter, arbejds- og socialministrene samt finans- og økonomiministrene.

4.5.2 Udvalget bifalder, at Kommissionen beskæftiger sig med temaet mindsteløn og anstændig jobkvalitet. Mindsteløn er et vigtigt element i forebyggelsen af løndumping, netop der, hvor der ikke findes overenskomstmæssige nedre løngrænser. Alligevel er udvalget imod, at man sidestiller mindsteløn med "anstændige lønninger". En mindsteløn er i sig selv ikke nødvendigvis anstændig – man kan kun opnå et ordentligt pensionsniveau, hvis man har en ordentlig mindsteløn. Principielt skal der tages hensyn til kompleksiteten i de forskellige nationale lønfastsættelsessystemer.

4.5.3 EØSU har gennem længere tid slået til lyd for en udvidelse af vurderingsgrundlaget for finansieringen af de sociale sikringsordninger. I den sammenhæng er det positivt, at Kommissionen i beskæftigelsespakken nævner muligheden for at øge skatten på miljø, forbrug eller formue – herunder overvågning af omfordelingsvirkningerne – således at en budgetneutral nedsættelse af skatten på arbejde bliver mulig. Med henblik på at konsolidere budgetterne og styrke samfundets og økonomiens levedygtighed vha. en relevant beskæftigelses- og uddannelsespolitik bør man ikke kun tage hensyn til udgiftsiden, men også øge indtægterne og bruge dem mere hensigtsmæssigt.

4.6 Forslag om ny styring

4.6.1 Forslagene om ny styring spiller en central rolle i meddelelsen. På dette område indeholder meddelelsen væsentlige nye indfaldsvinkler og forslag til, hvordan beskæftigelsespolitikken inden for rammerne af det europæiske semester igen kan få større betydning og dynamik. Udvalget udtrykker sin fulde opbakning til dette, fordi beskæftigelsespolitikken allerede har oplevet en svækkelse i forbindelse med midtvejsevalueringen af Lissabonstrategien, omformuleringen af 2020-målene og endelig den nye styring inden for rammerne af det europæiske semester. Derfor kræver EØSU en hurtig evaluering af det europæiske semester og en tidligere og bedre inddragelse af arbejdsmarkedets parter samt civilsamfundet.

4.6.2 Mens det europæiske semester har en kort tidshorison, har de beskæftigelsespolitiske mål et mellemlangt perspektiv. Rådet besluttede den 21. oktober 2010 at lade de nye beskæftigelsespolitiske retningslinjer gælde uforandret indtil 2014. I 2011 kritiserede EØSU, at retningslinjerne fra 2010

— ikke i tilstrækkeligt omfang afspejler, at arbejdsløshedsbekæmpelsen har højeste prioritet,

— svækker den europæiske strategi væsentligt,

— ikke indeholder målelige EU-bestemmelser vedrørende målgrupperne og

⁽¹²⁾ EUT C 228/14 af 22.9.2009, s. 14.

⁽¹³⁾ Se fodnote 3.

— ikke indeholder konkrete udsagn om jobkvaliteten⁽¹⁴⁾.

4.6.3 Udvalget bifalder forslagene om et benchmarksystem og en resultatavle til gennemførelse af de nationale beskæftigelsesplaner. Arbejdsmarkedets parter i Europa bør inddrages i udformningen af benchmarksystemet og kriterierne for resultatavlen. Desuden bør de høres på et tidligt tidspunkt i forbindelse med forberedelserne af den årlige vækstundersøgelse vedrørende fastsættelsen af de "centrale strategiske prioriteter for beskæftigelsespolitikken" samt udformningen, gennemførelsen og vurderingen af de beskæftigelsespolitiske retningslinjer. På baggrund af det ovennævnte behov for integrerede og individuelt orienterede tjenester ville det være hensigtsmæssigt, hvis indikatorerne ikke kun omfattede målgruppeelementet, men også tog hensyn til den regionale kontekst.

4.6.4 EØSU kræver desuden en fornuftig samordning af de beskæftigelsespolitiske benchmarks og processen omkring resultatavlen, hvis der er alt for store makroøkonomiske skævheder.

4.6.5 Udvalget støtter alle initiativer, som gennem beskæftigelsespakken igen gør de beskæftigelsespolitiske udfordringer, mål og fremskridt synligere, mere forpligtende og lettere at forstå og skaber bedre balance mellem økonomi-, beskæftigelses- og socialpolitikkerne. Desuden skal foranstaltningerne udformes på en måde, så de understøtter EU's ligestillingspolitiske målsætninger. Udvalget konstaterer med bekymring, at støtten til kvindernes erhvervsdeltagelse ikke afspejles i tilstrækkeligt omfang, og at kønsperspektivet, som ellers ligger Kommissionen meget på sinde, ikke er tilstrækkeligt integreret.

4.7 Foreslåede beskæftigelsespolitiske vækstperspektiver

4.7.1 I de medfølgende dokumenter tilskrives den såkaldte "grønne økonomi" et særligt potentiale for vækst i beskæftigelsen. Dette potentiale afhænger dog stærkt af de forskellige medlemsstaters lovgivning omkring styring af miljøadfærd. I modsætning til andre vækstområder som f.eks. informations- og kommunikationsteknologi styres væksten i den grønne økonomi ikke så meget af rent økonomiske hensyn, men også af politiske interesser, fordi det tager lang tid, inden investeringerne på dette område giver afkast. Derfor er der brug for klare miljøpolitiske incitamenter. Desuden bør disse incitamentsstrukturer give plads til en langsigtet tidshorisont og mindske usikkerheden vedrørende mulige tilpasninger af de miljøpolitiske bestemmelser. Et tæt samarbejde og en effektiv koordinering af politikkerne for miljø og økonomi er en absolut nødvendighed, hvis gennemførelsen skal lykkes. Samarbejdet bør dog ikke udnyttes til andre formål. I den sammenhæng er det særligt problematisk at udvide begrebet "grøn beskæftigelse" til også at omfatte job, der finansieres af grønne afgifter⁽¹⁵⁾. Med sådan en definition risikerer man at glemme, at det er indholdet, der er det afgørende kriterium for grønne job – uanset hvor bred definitionen end måtte være⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ EUT C 143/94 af 22.5.2012, s. 94.

⁽¹⁵⁾ SWD(2012) 92 endelig.

⁽¹⁶⁾ Se f.eks. UNEP's definition, hvor job kategoriseres som "grønne", hvis de bidrager til at beskytte eller genoprette miljøkvaliteten.

4.7.2 Beskæftigelsespotentialiet i den "grønne økonomi" styres desuden af konjunkturbestemte udsving, og de berørte sektorer er ustabile. Overgangen til den "grønne økonomi" vil i første omgang også medføre et tab af arbejdspladser i de traditionelle industrisektorer. Dette tab skal afbødes på en socialt ansvarlig måde, og arbejdstagerne skal omskoles for at styrke deres beskæftigelsesegnethed. En grønnere økonomi kan stimulere efterspørgslen efter arbejdskraft med kvalifikationer på højt niveau, mellemniveau eller lavt niveau, som Kommissionen påpeger i dokumentet "Grøn vækst"⁽¹⁷⁾. Alt i alt giver dette substitutionseffekter, og udvalget tvivler derfor på, at beskæftigelsesopgørelsen virkelig er så positiv, som Kommissionen antager. Desuden er der områder inden for grøn teknologi, som vil kunne opleve et kortvarigt opsving (f.eks. byggeindustrien), mens der vil være større chance for langtidsansættelse i stillinger, der kræver høje kvalifikationer. Også denne type arbejdskraft skal have passende social sikring, lige som der skal være bæredygtige arbejdsmarkedsovergange.

4.7.3 Bæredygtigheden af det beskæftigelsesmæssige potentiale i den "grønne økonomi" påvirkes også stærkt af kvalifikationsstrukturerne. En undersøgelse af kvalifikationsstrukturer i ni EU-lande⁽¹⁸⁾ har vist, at man først og fremmest kan forvente øget beskæftigelse på dette område, når det gælder job, der kræver højere kvalifikationer. Samtidig er uddannelsesudbuddet på området stadig præget af en kraftig opsplitning. Vil man optimere uddannelsesstrukturerne for grøn beskæftigelse, er det afgørende, at arbejdsmarkedets parter og uddannelsesudbydere løbende samordnes. De miljøpolitiske bestemmelser har imidlertid også stor betydning for de uddannelsesmæssige aspekter af den "grønne økonomi", fordi de styrer efterspørgslen efter kvalifikationer. Europa mangler forskning og udvikling, som forener viden og risikokapital, og har endnu ikke formået at skabe sit eget Silicon Valley. Men beskæftigelsen i industrien afhænger af, at der opstår nye anvendelser. Generelt tager Kommissionens meddelelse ikke højde for FoU's rolle som drivkraft for udviklingen. Et af de områder, der rummer konkrete muligheder for fremstillingsindustrien samt for private tjenesteydelser og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er området "god alderdom" i bred forstand – hvor man ved hjælp af it bliver ved med at være aktiv, velinformeret, mobil, integreret, sund og har adgang til hjælp (i vores samfund vil dette snart berøre 30 % af befolkningen)⁽¹⁹⁾. Eksemplet Asien (Kina og Japan) er værd at se nærmere på. Hurtig anerkendelse og beskyttelse af brugernes rettigheder vil medvirke til, at man vinder tid og øger beskæftigelsen.

4.7.4 EØSU har i en tidligere udtalelse om emnet påpeget⁽²⁰⁾, at brugen af vedvarende energi kan give en nettoeffekt på ca. 410 000 arbejdspladser og en vækst på 0,24 % af den økonomiske præstation sammenlignet med 2005, hvis man når 20 %-målet for vedvarende energi inden 2020.

⁽¹⁷⁾ SWD(2012) 92 endelig.

⁽¹⁸⁾ CEDEFOP notat februar 2012: "En strategi for grønne kompetencer".

⁽¹⁹⁾ EØSU's høring af 11.9.2012 om "Ikt og aktiv aldring".

⁽²⁰⁾ EUT C 376 af 22.12.2011, s. 1-6.

4.7.5 Informations- og kommunikationsteknologi er et andet beskæftigelsesområde, som Kommissionen betragter som et vækstområde. Denne branche er yderst heterogen og spænder fra rent teknisk programmering over rådgivning til tjenesteydelser hos forbrugeren. Den tekniske karakter og det høje innovations-tempo gør dette område særligt videnskrævende og stiller dermed høje krav til arbejdstagerne. Af den grund, men også pga. den lave halveringstid for viden har uddannelsespolitikken, uddannelse i virksomheden samt arbejdstagernes vilje til at tilegne sig viden stor betydning. Arbejdet kræver for det meste, at arbejdstagerne udviser stor geografisk og tidsmæssig fleksibilitet. Hvis man vil holde på arbejdstagerne på lang sigt, er man altså nødt til at udvikle strategier for personalepolitik, der tager højde for forskellige livsfaser. Arbejdstagerne løber desuden ofte høj risiko for psykiske belastninger og sygdom.

4.7.6 Der er stor sandsynlighed for øget efterspørgsel inden for sundheds- og plejesektoren, især mht. "det grå guld", pga. samfundets aldring. Beskæftigelsen inden for ældresektoren giver nye arbejdspladser, fordi produktionsstrukturerne tilpasses til den aldrende befolknings behov. De vigtigste beskæftigelsesområder inden for ældresektoren er sundhedsvæsenet og langtidsplejen, der er yderst arbejdsintensive, og som den aldrende befolkning efterspørger i stort omfang. På nuværende tidspunkt falder antallet af unge og veluddannede arbejdstagere imidlertid. Selv om sundheds- og plejesektoren bidrager væsentligt til den økonomiske værditilvækst, er mange job netop på området personlige tjenesteydelser ikke tiltrækkende nok, fordi stillingerne ofte er tidsbegrænsede og lønnen er lav. Et andet problem er den høje fysiske arbejdsbelastning, som får mange arbejdstagere til at forlade arbejdsmarkedet i utide. Produkter og tjenesteydelser af høj kvalitet kan dog kun sikres på lang sigt gennem ansættelsesforhold, der har en tilsvarende høj kvalitet. Foranstaltninger i sundhedssektoren og til forbedring af pleje- og omsorgssystemerne (langtidspleje) – navnlig i hjemmet – kan medvirke til at øge beskæftigelsen, og også her kan der opstå mange muligheder gennem støtte og investeringer, som kan være med til at fremme udviklingen af inklusive og sociale virksomheder på området.

Bruxelles, den 15. november 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
